

Agenda 91^e overleg van de Beheeroverleggroep (BOG) Terschelling

Datum: maandag 11 mei 2026
Tijdstip: 20.00 uur
Locatie: raadzaal gemeentehuis

1. **Opening, mededelingen en vaststelling agenda**
2. **Verslag van de bijeenkomst van 24 november 2025 (zie bijlage 1)**
3. **Informatie-uitwisseling, mededelingen, bespreekpunten en vragen per organisatie**

Provincie Fryslân

Natura 2000

Natuurdoelanalyse (NDA) Terschelling

Er zijn geen ontwikkelingen te melden. De adviezen voor Friesland zijn in te zien op: [Adviezen - Ecologische Autoriteit](#).

Landschapsecologische Systeemanalyse (LESA)

In de vorige BOG is de stand van zaken van het LESA-proces op de vier Friese waddeneilanden toegelicht. Inmiddels is er een concept-LESA beschikbaar. Naar verwachting zal de definitieve LESA medio zomer 2026 beschikbaar zijn. De uitkomsten kunnen wellicht in de volgende BOG (najaar 2026) gepresenteerd worden. De uitkomsten van de LESA zijn belangrijke input voor het nieuwe beheerplan.

Beheerplan Natura 2000

Het proces rondom het nieuwe beheerplan voor het duingebied is inmiddels in uitvoering. In bijlage 2 is dit proces en de planning op hoofdlijnen toegelicht. Ook zal het onderdeel communicatie en participatie naar andere partijen/belanghebbenden de komende tijd nader worden uitgewerkt. De nieuwe beheerplannen Noordzeekustzone en Waddenzee (welke deels ook deel uitmaken van de eilandcontour) vallen onder de regie van Rijkswaterstaat. Er is afstemming over de beheerplannen met hen.

Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG)

Op dit moment zijn er geen nieuwe ontwikkelingen te melden.

Friese Aanpak Stikstofreductie en Natuurherstel (FSAN)

Het FSAN is een beleidskader om de vergunningverlening weer vlot te trekken. De aanpak bestaat uit vier sporen:

1. Extra natuurherstel in de N2000-gebieden
2. Systeemherstel buiten de N2000-gebieden om bijv. de drukfactoren verdroging, versnippering en exoten aan te pakken
3. Een generieke reductie van de stikstofemissies in Friesland met 30%
4. Gebiedsgericht een extra reductie van de emissies (met name in Zuidoost Friesland)

Het beleidskader FASN is vastgesteld in GS en wordt op 6 mei als eerste lezing in PS besproken. Er volgen in de maand mei en juni nog gebiedssessies om met lokale overheden en organisaties de FASN te bespreken. In oktober komt de FASN nog een keer in PS voor besluitvorming. En daarna zal

de FASN uitgewerkt worden in een uitvoeringsprogramma met maatregelen en budgetten. Dat vindt in 2027 plaats.

Tegelijkertijd is het nieuwe kabinet voortvarend van start gegaan met hun plannen voor de stikstofaanpak. In de zomer zal duidelijk worden wat die plannen zijn. De FASN zal worden afgestemd om de voorstellen vanuit het Rijk.

Voor de Waddeneilanden wordt in de FASN aangegeven dat de generieke reductie niet nodig is. Daar zit al meer dan 90% van de habitattypen onder de grenswaarden (KDW). Op de eilanden zal, waar mogelijk, vooral ingezet worden op extra natuurherstel in de duinen. Met extra natuurherstel en de effecten van de emissiereducties op het vaste land zal voor de eilanden als eerste geborgd kunnen worden dat natuurherstel mogelijk is en daarmee ook de vergunningverlening weer van start kunnen. Dit is op zijn vroegst pas mogelijk als het uitvoeringsprogramma eind 2027 door PS wordt vastgesteld waarin geborgde maatregelen met de bijbehorende budgetten worden benoemd.

Uitvoering Boschplaatvisie

De Provincie Fryslân is verantwoordelijk voor de programmalijn “zuidelijke kwelderrand / Waddenzee”. Wij gaan een bureau opdracht geven om deze lijn te duiden en verder uit te werken. Ook zal ter hoogte van de 4^e Eendenkooi de bestaande stortsteen-bescherming met ca. 100-150 meter worden verlengd met een palenrij met daartussen een takkenril. Dit ter bescherming van de Eendenkooi en het voorkomen van verdere afkalving ter plaatse. We willen graag kijken hoe dit zich ontwikkelt. We hebben Staatsbosbeheer inmiddels opdracht gegeven voor de uitvoering hiervan.

LIFE IP All4Biodiversity programma

Erfplannen / beplantingen

De Provincie heeft op Terschelling met een aantal ondernemers gesproken over het groener / biodiverser inrichten van hun erf en percelen. Deze planvorming is afgerond en heeft geresulteerd in:

- een erfbeplantingsplan (erf- en nestplan) voor De Zeekraal
- aanleg & herstel / onderhoud van elzensingels op percelen van Puur Terschelling (uitvoering is gereed)
- plan / advies voor inrichting & biotoopverbetering (landschap, biodiversiteit en waterbeheer) voor De Grië

Ruimtelijke analyse weidevogelgebieden

De provincie heeft ecologisch onderzoeksbureau Altenburg & Wymenga opdracht gegeven om een ruimtelijke analyse op te stellen van waar de beste kansen liggen en welke strategie daarbij past. Ook komt daarbij aan de orde op welke punten nog verdere stappen gezet kunnen worden om te komen tot een sterke(re) weidevogel populatie op Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. De eindrapportage is inmiddels afgerond en gedeeld met diverse partijen.

Bijenpark Terschelling & perceel Wetterskip Fryslân

Er is voor beide percelen een plan opgesteld om de biodiversiteit op hun terrein te vergoten. We zijn bezig met het voorbereiden van de uitvoering en proberen om deze gebieden in het najaar van 2026 in te richten.

Afronding

Het 6-jarige LIFE IP All4Biodiversity programma is inmiddels formeel afgerond op 8 maart jl. De controle door de accountant is inmiddels ook afgerond en akkoord bevonden. Dit akkoord en alle andere financiële en administratieve zaken zijn opgestuurd naar het programmamanagement, welke deze zal voorleggen aan de EU.

Mededelingen team Groen regelgeving

Uitvoering Omgevingswet; onderdeel natuur

Mondelinge toelichting vergunningen en lopende dossiers irt Terschelling.

Ganzenpilot Terschelling / Ameland

Al een aantal jaren leeft de wens vanuit een brede eilandcoalitie op Ameland en Terschelling om aanvullende maatregelen (te kunnen treffen) om de schade door standganzen terug te dringen. Het gaat dan met name om de grauwe gans.

Aanleiding hiervoor zijn zorgen over schade aan wettelijke belangen, in het bijzonder agrarische graslanden en mogelijk ook natuurgebieden. De coalitie bestaat onder meer uit Staatsbosbeheer, agrarische- en natuurorganisaties, jagers, terreinbeheerders en lokale vogelwachten.

Op basis van de geldende regelgeving kon aanvankelijk geen vergunning worden verleend, voornamelijk omdat de schade onvoldoende objectief was onderbouwd. Met name zomerschade in de landbouw werd (toen nog) nauwelijks gemeld of aantoonbaar gemaakt. Hierdoor ontstond een impasse: er is breed draagvlak voor aanvullende maatregelen, maar onvoldoende feitelijke onderbouwing om juridisch ingrijpende maatregelen toe te staan.

Eind 2023 besluiten de eilandpartijen en de provincie in samenwerking deze impasse te doorbreken door te kiezen voor een pilotaanpak. Ecologisch onderzoeksbureau Altenburg & Wijmenga (A&W) heeft daarbij de opdracht gekregen een pilot op te zetten voor de jaren 2024 en 2025 op de beide eilanden, gericht op de grauwe gans als standgans. Het doel van deze pilot is het systematisch in beeld brengen van schade en effecten, evenals het onderzoeken van de (voldoende) werking en gevolgen van beheermaatregelen. De provincie vervult hierbij een faciliterende en financierende rol, terwijl de inhoudelijke uitwerking en uitvoering primair bij de eilandpartijen zelf ligt. In het provinciale ganzenbeleid heeft gebiedsgericht maatwerk een prominente plaats. De pilot op de Waddeneilanden fungeert daarmee als voorloper en leertraject voor toekomstige gebiedsgerichte aanpakken elders in Fryslân. De opgedane kennis wordt benut voor het opstellen van gebiedsgerichte maatwerkplannen in de provincie, onder regie van de ganzencoördinator van de Faunabeheereenheid. Voor de uitvoering van de pilot is een vergunning verleend voor de periode 2024–2025. Deze vergunning maakte het onder voorwaarden mogelijk om onder meer legsels te behandelen, koppelvormende grauwe ganzen af te schieten en ganzen te vangen en te zenderen, zowel in natuurgebieden als in de polders. Nu de pilot in het veld is afgerond wordt door A&W op dit moment het eindrapport opgesteld. Voorzien is dat het concept daarvan allereerst met alle deelnemende partijen per eiland besproken zal worden alvorens er sprake zal zijn van een definitief eindrapport. De overleggen daartoe zijn voorzien in mei van dit jaar. Dit eindrapport zal op haar beurt aan de deelnemende partijen en de provincie worden aangeleverd en aangeboden aan de ganzencoördinator van de Faunabeheereenheid.

Staatsbosbeheer

Onderwerpen:

- Beheermaatregelen in het duin (opslag verwijderen, bermen maaien)
- Natuurspelen Lies
- Badweg Hoorn
- Beheer eendenkooien

Gemeente Terschelling

Onderwerpen:

- onderzoek vergisting afgerond
- polderproject

Vitens

Onderwerp: renovatie winveld Terschelling

Vitens gaat de 8 verouderde grondwaterwinputten vervangen door nieuwe winputten in het grondwaterwingebied West-Terschelling. Dit is in de periode van begin 2027 tot en met eind 2028. We gaan hier aan de slag, omdat de oude winputten niet meer optimaal functioneren en eveneens zijn afgeschreven. De werkzaamheden bestaan uit het verwijderen van de oude winputten, het installeren van 8 nieuwe winputten en het vervangen van de oude ruwwaterleidingen.

Willem Zandbergen van Vitens zal tijdens de BOG een presentatie geven over dit onderwerp.

Overige organisaties en instellingen

Ruimte voor mededelingen van de overige (dan de hierboven genoemde) deelnemers aan de BOG Terschelling.

4. Rondvraag

5. Datum volgend overleg

Voorstel: maandag 23 november 2026

6. Sluiting

Bijlagen (separaat bijgevoegd):

1. Verslag van de bijeenkomst van 24 november 2025
2. Actualisatie beheerplannen Friese waddeneilanden – proces en planning